

Список використаних джерел:

1. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 13.04.2023 р.).
2. Огляд небанківського фінансового сектору. URL: <https://forinsurer.com/files/file00727.pdf> (дата звернення: 13.04.2023 р.).
3. Страхування під час війни. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/14/685760/> (дата звернення: 13.04.2023 р.).
4. Бурковська А. В., Хоренженко В. В. Розвиток фінтех-індустрії у кризовий період. Modern Economics. 2020. № 20(2020). С. 36-40. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-06).

Пряслова Н.М.,

здобувачка інженерно-енергетичного факультету
Науковий керівник – **Курепін В.М.** кандидат економічних наук,
доцент кафедри методики професійного навчання,
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ПРАЦЮВАТИ, НЕ МОЖНА ЗУПИНЯТИСЯ: СТРАХУВАННЯ БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Більш як рік економіка України потерпає від кривавої війни, величезні збитки понесли підприємці. Але не зважаючи на негаразди, жорстокі руйнування та окупацію частини наших територій, вітчизняний бізнес намагається триматися на плаву, виживає та продовжує роботу.

Війна призводить до знищення інфраструктури, переміщує велику кількість людей, ці та інші фактори мають глибокий і тривалий вплив на економіку України. Такі обставини змусили власників бізнесів радикально змінювати формат роботи [1], деякі взагалі припинили свою діяльність, дехто підлаштувався під воєнні реалії та намагається розвиватися. Однак, в цілому, наразі головною задачею бізнесів є виживання.

Бізнесу потрібна підтримка [2]. І вона є. Попри настання форс-мажорних обставин у зв'язку з введенням воєнного стану страхові компанії в Україні продовжують працювати й виконувати свої страхові обов'язки згідно із законодавством. Але у сфері страхування з'явилося багато підводних каменів.

Незважаючи на те, що в умовах воєнного стану договір зі страхувальником діє, в деяких випадках не варто розраховувати на виплати страхової. Війна, той випадок при якому бізнес не отримує жодних виплат, якщо такі обставини не прописані в договорах. Саме така обставина є класичним винятком з правил страхування. Ризики, що не покриваються

договорами страхування - руйнування від снарядів, бомб, артилерії; конфіскація майна окупаційною владою та інші неправомірні дії на окупованих територіях; спалення автівок окупантами та все, що з цим пов'язане тощо, якщо ваше майно й було застраховане.

Страхування воєнних ризиків (на випадок війни або воєнних дій) це окремий вид страхування. Але він досить дорогий та зустрічається дуже рідко. До того ж страхові компанії найчастіше відмовляються від зазначеного виду страхування навіть за наявності коштів. Є великі ризики із-за війни без правил, тобто без дотримання Женевської конвенції, яку розв'язав агресор на нашій території. Таку відповідальність на себе ніхто не візьме.

Чому страховий поліс може не захистити бізнес від війни? У мирний час пошкодження від ризиків, наприклад стихійних явищ, відшкодовувались, то зараз такий випадок має бути класифікований як страховий (звісно, не внаслідок бойових дій). Страховики не мають відмовити у відшкодуванні, якщо на настання страхового випадку не вплинула війна.

Якщо у вашому договорі страхування є такий текст: «виключаються збитки внаслідок або в результаті бойових дій», «збитки під час бойових дій», «збитки на території бойових дій» відмова від страхових компаній може бути навіть за пошкодження грозою чи вітром, які відбувалися під час бойових дій.

Щоб уникнути каверзів у страхуванні під час війни слід пам'ятати що страхувати майно на територіях, контроль за якими втрачено, небажано. Причини такі: будь-які довідки компетентних органів будуть визнані незаконними [3]; представник страхової не зможе приїхати на огляд пошкодженого майна. Треба домовлятися зі страховиками, щодо таких страхових випадків. Їх треба фіксувати, а розглядатися вони можуть після повернення контролю за локацією.

При страхуванні втраченого прибутку від перерви у діяльності, страховики можуть обмежувати покриття, навіть при вашому бажанні зберегти страхове покриття у повному обсязі при поновленні договору страхування. Страховики масово відмовляються страхувати втрати прибутку через перерву в діяльності навіть внаслідок стихійних явищ. Відбувається це із-за погіршення логістики як в Україні, так і закордоном.

Війна дуже вплинула на сферу страхування, в рази зросли страхові ризики, складно передбачити страхові випадки. Наразі бізнесу треба враховувати наступні моменти:

- неможливо зареєструвати страховий випадок на тимчасово окупованих територіях;
- індивідуальний підхід страховиків до кожного страхового випадку;
- в умовах воєнного стану страховик не завжди зможе прибути на місце події, тому фіксувати подію потрібно самостійно (фото та відео пошкодження майна й підтвердження органів ДСНС, поліції тощо);

Отже, український бізнес опинився в унікальній ситуації, де є місце каверзам та прецедентам у страхуванні. І хоч від страхування очікувати

чарівних дій не варто, воне може виступати надійним захистом для бізнесу під час воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Іваненко В. С., Курепін В. М. Управління професійними ризиками на вітчизняних підприємствах // Проблеми та перспективи розвитку охорони праці : матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів, м. Львів, 12 травня 2022 р. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. С. 97-99.

URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11713>.

2. Костюк А. С. Бізнес у воєнний час: як змінилося законодавство // Актуальні проблеми трудових відносин під час воєнного стану : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 27 квітня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 21-24.

URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11726>.

3. Курепін В. М., Іваненко В. С. Сутність відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки // День Землі - Earth Day [Електронний ресурс] : тези доповідей здобувачів вищої освіти спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 22 квітня 2020 року. - Миколаїв : МНАУ, 2020. – С. 31-33.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/7042>.

4. Боднар О. А., Хоренженко В. В., Татаренкова Ю. В. Функціонування страхового ринку України в умовах пандемії COVID-19 / Електронний фаховий журнал «Ефективна економіка». №10. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2020/69.pdf.